

Dins la clerecia intel·lectual tarragonina

Xavier Garcia i Pujades

A la Llibreria de la Rambla, de Tarragona, em trobo la Maria Martí Baiget, que en veu baixa em diu:

—Preparem una miscel·lània per a en Lluís M.

—Ah, doncs, vull col·laborar-hi.

—Envia-ho aviat, però no li ho diguis, perquè serà una sorpresa.

—Seré una tomba.

I així fins ara, que la sorpresa ja s'ha desvelat. I és que a un servidor, que de jovenet rondava per aquestes terres de Tarragona per examinar-me de Batxillerat, que venia de la meua Vilanova natal, d'algun dia de juny (i gairebé sempre de setembre) em queda el record de veure voleiar una sotana pel claustre de l'Institut Martí Franquès. Estic parlant de 1962, 1963 i 1964, és a dir, fa la botifarrada de mig segle.

Sembla que a dins hi havia la còrpora viva i esprimatxada, de no gaire més de trenta anys, d'en Lluís M. Moncunill i Cirac, vallenc de 1933, que ja havia passat pel Seminari tarragoní, ben adobat de teologia, filosofia i altres humanitats (es veu que ara prescindibles), ja havia ajudat a dir la missa al seu eminent paisà, el doctor Carles Cardó, que el 1954 tornà del seu exili a Suïssa, i segurament ja es devia haver fet un bon tip de calçots, *vellanes* i vi blanc. I, en aquells primers anys seixanta, amb tot l'enrenou del Concili Vaticà II, també hi estava posat, la qual cosa volia dir que freqüentava Roma.

Com és molt lògic, als meus dotze, tretze i catorze anys, de tot això no en sabia res, per bé que, quan van donar per ràdio la mort de Joan XXIII, em sembla que em vaig afectar. I és que, a casa, el meu pare, Xavier Garcia Soler (Vilanova, 1919-1998), home de la HOAC, organització obrera catòlica que havia fundat a Madrid, el 1946, en Guillem Rovirosa (1897-1964), vilanoví també, parlava i vivia totes aquestes coses.

I si jo ara puc parlar de tot això (també vivint-ho), és perquè cap a finals de 2007, en ocasió de la presentació del volum col·lectiu *La postguerra literària a Tarragona*, en

què Lluís M. Moncunill va col·laborar amb un text extens i perfilat sobre *Producció literària en català a l'Església de la postguerra a Tarragona. Del cardenal Vidal i Barraquer al Concili Vaticà II*, vaig tenir ocasió de saludar-lo i, després, compartir-ho amb ell i altres amics en un sopar.

Però no crec que fos en aquesta trobada inicial on se'm revelà que aquell capellà del Martí i Franquès fos aquell home —que cap al 1970 se secularitzà i es casà— que llavors tenia davant. Va ser poc temps després en què el llampec de memòria visual, talment una transfiguració, es produí. Com que ja havia llegit la seva aportació al volum citat, i en aquell sopar havia vist com es conduïa verbalment, vaig demanar-li si podia tenir-hi una conversa més àmplia, convençut que em serviria per posar la seva personalitat al costat d'altres d'aquest sud de Catalunya on vivim, que no és altra cosa aquest serial meu biogràfic dels *Homenots del Sud*, el tercer volum dels quals acaba de sortir.

En aquest volum m'acosto, entre moltes, a les personalitats de Moncunill Cirac i de mossèn Cristòfol Suñé (Batea, 1928), a la Terra Alta, el qual resulta que, quan va ser rector de Benifallet (Baix Ebre), de 1955 a 1972, va començar a rebre cartes, procedents de Casp i de la Universitat de Barcelona, trameses pel sacerdot-canonge Dr. Sebastián Cirac, catedràtic de grec. Aquestes cartes, un bon plec, amb les corresponents respostes, estan en el meu poder, gràcies a la donació generosa que me'n va fer mossèn Suñé.

El bon caspolí Dr. Cirac, traslladat a la capital catalana, no podent sofrir veure de lluny com els ministeris franquistes colonitzaven la conca aragonesa i catalana de l'Ebre, amb l'anomenat Mar de Aragón i el pantà de Mequinensa, va publicar el llibre *Apelación en defensa del Ebro* (1959), destinat a denunciar la inundació de les petites propietats agràries per part dels grans monopolis elèctrics. Aquest llibre va ser llegit per mossèn Suñé (i altres petits propietaris afectats), el qual, no fa gaires anys, en dir-li que coneixia Lluís M. Moncunill Cirac, va demanar-me que li preguntés si tenia alguna relació de parentesc amb el combatiu canonge.

En efecte, la mare de Moncunill era de Casp i el Dr. Sebastián Cirac era oncle d'en Lluís M. Em refereixo a com s'arriben a entrecreuar les biografies de quatre persones: de Casp a Benifallet, passant per Barcelona, i de Batea a Valls, passant per Tarragona.

I així fou com, a la casa familiar de la Maria i en Lluís M., a la vora del batec catedralici tarragoní, tan carregada d'un silenci bibliogràfic que Moncunill ha fet parlar, va realitzar-se en mi aquella coincidència de fesomies entre el sacerdot que veia a l'institut tarragoní i el seglar —ja madurat per tota una vida— que tenia al meu davant, més de quaranta anys després.

Així són les coses, i és magnífic que així siguin per ser magnificades quan l'ocasió ho requereix, i aquesta que m'ofrena la miscel·lània que li dedica la ciutat natal, arran dels seus recents vuitanta anys, és evident que fa al cas.

Horta de Sant Joan, febrer de 2014